



**אוניברסיטת בן-גוריון בנגב  
הפקולטה למדעי הרוח והחברה**

**תשע"ד 2013-2014**

**המחלקה לחינוך**

**שם הקורס בעברית: מיומנויות הריאיון הטיפולי**

**מס' קורס: 129-2-0098**

**שם המרצה: דר' סמדר בן אשר**

**יעדי ההוראה:**

מטרת הקורס לאפשר למשתתפים בו להכיר את החומר התיאורטי העוסק באינטראקציות המתהוות בראיון הטיפולי. במוקד הקורס יעמוד ניהול המפגש אשר הלומדים בקורס יידרשו לקרוא וליישם דפוסים שונים של מיומנויות בסיסיות של ראיון טיפולי תוך מודעות לתהליכים אישיים ובין אישיים.

**תכני הלימודים:**

הקורס שנתי ויכלול שיעורים בכיתה והתנסות סדנאית בראיונות עם נועצים. נושאי הקורס יכללו הכרה וזיהוי מטרות מקדימות למפגש הטיפולי, הבנת מערך ההטיות, תהליך הכרות וקשר, מודלים של תקשורת חוסמת ופותרת, סוגי שאלות, מיקוד והבנת הכאב המתמשך של הנועץ ובניה משותפת של דרכי סיוע. כמו כן ייבחנו זיהוי והבהרת תכני השיח (הגלויים והסמויים), משמעות שפת הגוף, "הקוד האישי", הצבת מטרות יעד והגמשתן בתוך השיח, משוב, רפריימינג, ותהליכי פרידה והערכה. מאחר והלמידה המשמעותית ביותר נעשית דרך התנסות הלכה למעשה בפועל, יתבצע חלק מהקורס בתוך מעבדה התנסותית בעזרת חלון חד כיווני וציווד וידיאו מתעד. בקורס יינתן דגש רב לפיתוח וצמיחה אישית תוך מודעות לחלקים האישים של הלומדים שאותם הם מביאים למפגש. במהלך השנה הסטודנטים ידרשו לנתח שלושה ראיונות שצולמו ותועדו במהלך השיעורים בקורס במעבדה ההתנסותית. ניתוח הראיון יכלול הבנת תהליכים, תכנים ומיומנויות. הלומדים ידרשו לעגן את ההתנסות בידע תיאורטי. העבודות יכתבו במשותף על ידי זוגות אך החלק האחרון בהם יכלול היבטים רפלקטיביים אישיים והוא יוערך בנפרד לכל לומד.

## דרישות והרכב ציון הקורס \*

נוכחות - חובה
2 תרגילי ביניים בכתב, 10% מהציון
עבודות - 3 עבודות ניתוח ראיון מעבדה 90%
סה"כ - 100%

## רשימה ביבליוגרפית:

<u>עברית</u>
1. בנימין, א' (1990). <b>הראיון המסייע</b> . תל אביב: ספרית פועלים
2. בנבנישתי, ר' (1984). <b>האזנה ודיבוב בראיון</b> . ירושלים: אקדמון
3. בר-אל, צ' (2003). <b>ייעוץ פרטני קצר מועד ממוקד פתרון</b> . בתוך ר' לזובסקי וצ' בר-אל (עורכות), <b>מסע של תקווה</b> . אבן יהודה: רכס.
4. גודר, אי' (2007). אמפתיה, איכפתיות והאתיקה הפסיכואנליטית. <b>שיחות</b> , כא (3), יוני, 304-309.
5. הדר, אי' (2001). <b>השיח הטיפולי</b> , הסדרה הפסיכולוגית. תל אביב: דביר.
6. המנחם, אי' (1998). זיכרונות מוקדמים. בתוך: ר' לזובסקי ושי' פלדמן (עורכות), <b>מרחב ונחלה בייעוץ חינוכי</b> (229-260). בית ברל.
7. טייכמן, י' ובר-אל, צ' (2004). <b>הייעוץ הפרטני במסגרת בית הספר</b> . בתוך ר' ארהרד וא' קלינגמן (עורכים), <b>ייעוץ בבית ספר בחברה משתנה</b> . תל-אביב: רמות
8. כהן, י. (1973). <b>יסודות הראיון הטיפולי</b> . תל אביב: צ'ריקוב.
9. כץ, ר"ל (תשל"ו). <b>האמפתיה – מהותה ושימושיה</b> . בתוך ר' הרושבסקי (עורכת), <b>הייעוץ בחינוך- עקרונות וגישות</b> . ירושלים: בית-הספר לחינוך, האוניברסיטה העברית
10. עומר, ח. (1997). הסיפור האמפטי. <b>שיחות</b> , יב(1), 13-20.
11. קלנר, ני' (2001). השאלה ככלי התערבות טיפולי. <b>שיחות</b> , טו (2), 103-94.
12. קניאל, ש. (2003). פעולות התודעה: היסודות לחינוך לחשיבה. תל אביב: רמות, 179-197
13. רבינוביץ, מ' קסן, ל' (1995). כדור דינאמי במישחק של מראות: המטאפורה בטיפול. <b>שיחות</b> , י (1), 20-27.

אנגלית

- Corey, G. (1991). *Theory and practice of counseling and psychotherapy* (4<sup>th</sup> edition), Pacific Grove, CA.: Brooks/Cole.
- Cormier S. & Cormier B. (1998). *Interviewing strategies for helpers*. Pacific Grove; CA: Brooks/ Cole.
- Eggert, M. (1996). *Perfect Counselind*, London: random House
- Gibb, J. R., *Defensive Communication. The Journal of Communication*, 1961, 11 (3), 141-148
- Hill, C. & O'Brien, K. (1999). *Helping Skills*. Washington, DC: APA
- Halstead. R. W., Pehrsson D.E., Mullen. J.A (2011) *Counseling Children: A Core Issues Approach*. ACA Conference & Exposition, Alexandria
- Morgan, A. (2000) *What is narrative theory?* Dulwich Centre Publicatins ' Adelaide, South Australia Chapter 15-10,
- Keats, D. (1993). *Skilled interviewing*. Hawthorne: Acer